

Landbouw en aangepast VEKP

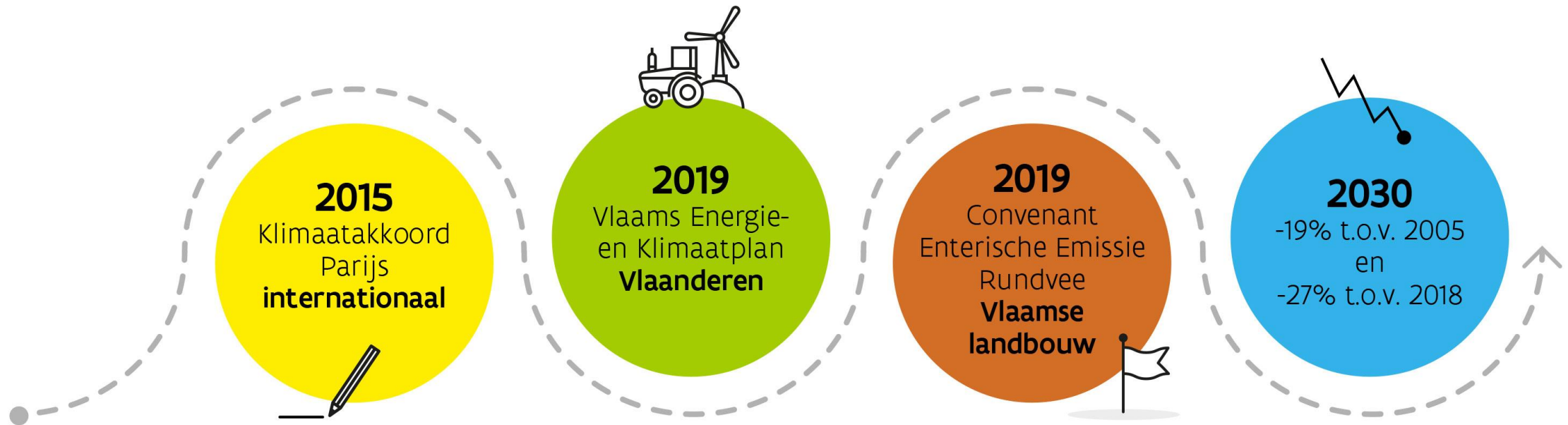
Commissie Vlaams Parlement VEKP

1 juli 2022

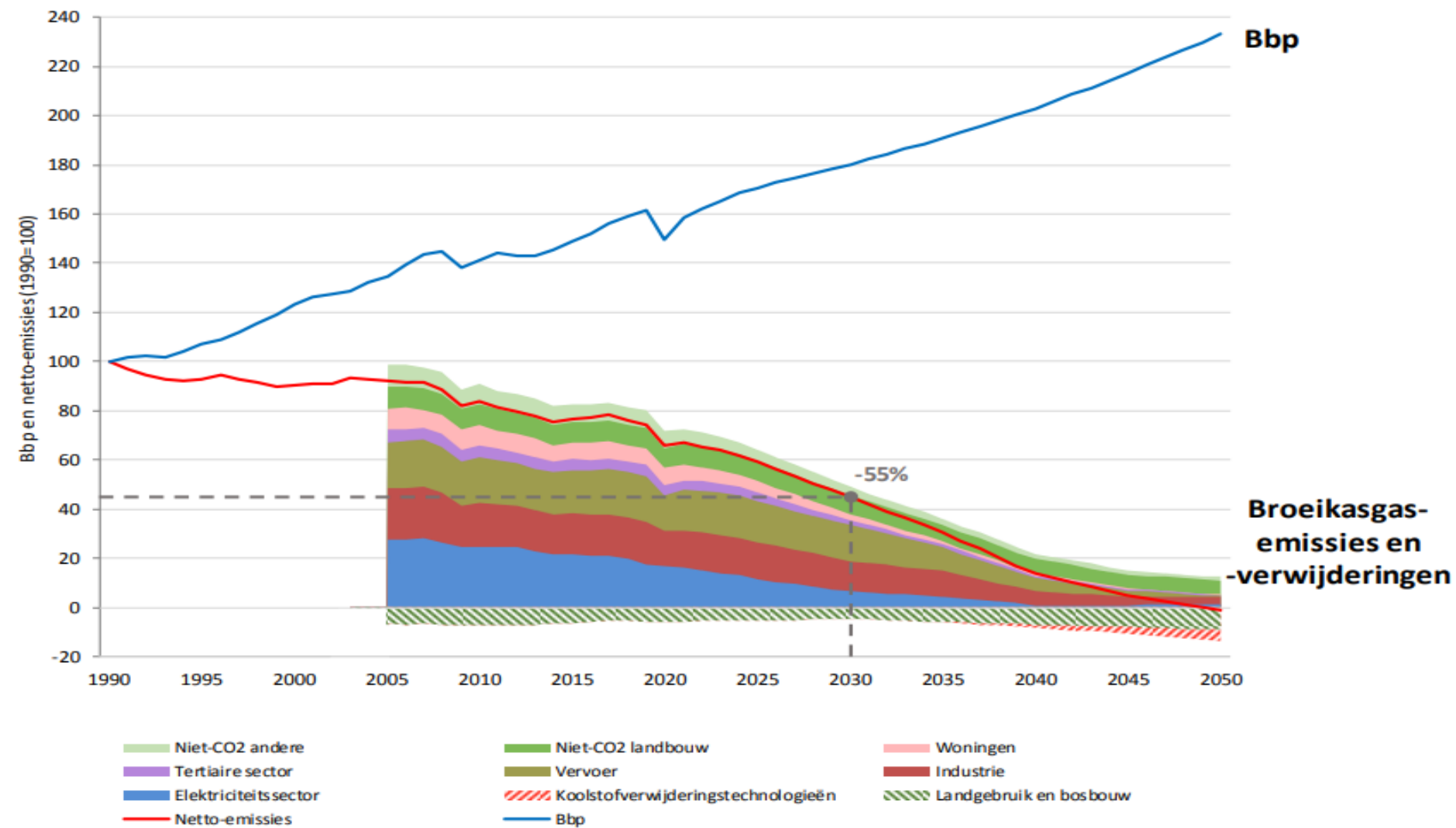

**ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT**
met verstand van boeren

Beleidscontext VEKP 2019

EC 2020 Fit for 55

**ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT**
met verstand van boeren

VL - Visienota Fit for 55: 10% extra reductie

Landbouw

28. Bijkomende maatregelen

De landbouw zal 10% méér inspanningen leveren om de CO₂-uitstoot terug te dringen. De landbouwsector zal hierdoor haar uitstoot met bijna 31,3% verminderen tegen 2030 t.o.v. 2005.

We zullen land- en tuinbouwers extra begeleiden en adviseren met het oog op de klimaatdoelstellingen. Het gaat dan over innovatie, maar ook bijvoorbeeld het stimuleren van de opslag van koolstof in de bodem, aangepast veevoeder om de methaanuitstoot te verminderen en campagnes om het consumentengedrag klimaatbewuster te maken. Daarnaast zorgen we voor een afstemming van de veestapel, desgevallend beperktere veestapel die evolueert volgens het Europees consumptiepatroon en zich inschrijft in het bereiken van de doelen inzake waterkwaliteit, biodiversiteit en klimaat.

Vanuit landbouw onderschrijven we eveneens de doelstelling van de Global Methane Pledge om gezamenlijk de antropogene methaan-emissies doorheen de verschillende sectoren (energie, afval en landbouw) met 30% te doen dalen tegenover de 2020-emissies tegen 2030.

29. Versnelde uitfasering WKK-steun op fossiele brandstoffen

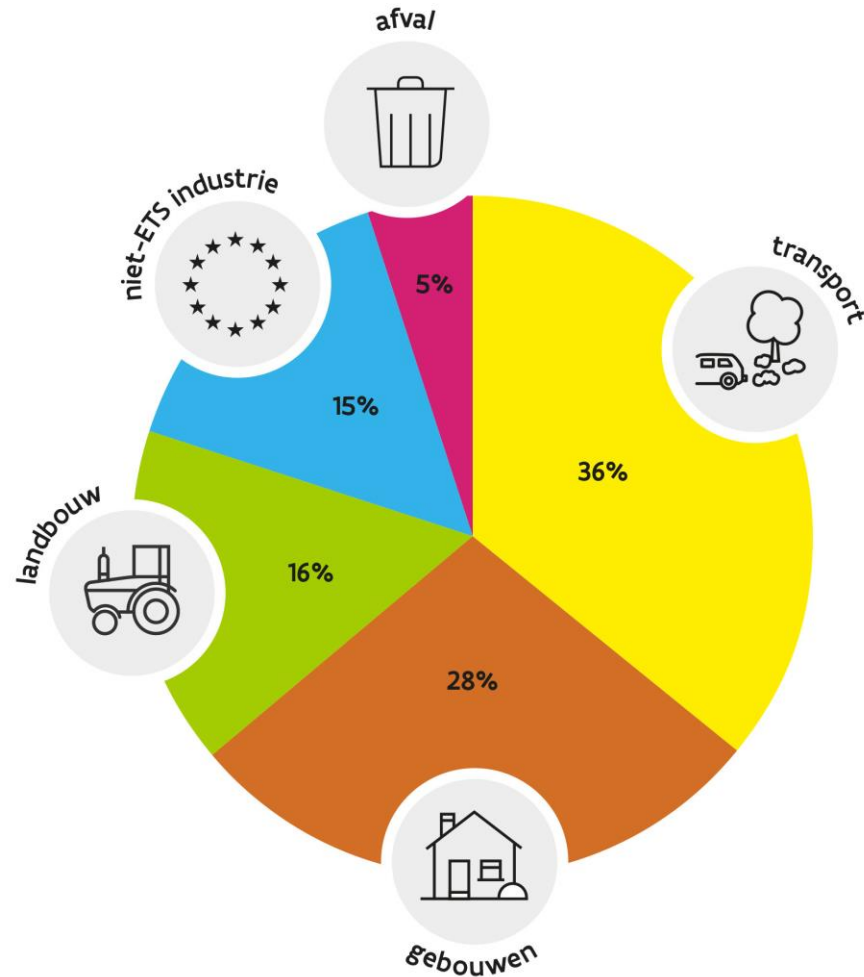
De certificatensteun voor alle nieuwe en ingrijpende gewijzigde WKK's op fossiele brandstoffen wordt volledig afgebouwd vanaf 2023 (-100% in 2023) in plaats van 2030. Ook de investeringspremie voor micro-WKK op fossiele brandstoffen wordt vanaf 1 januari 2022 afgeschaft. Hiermee verlagen we de elektriciteitsfactuur op kruissnelheid met ongeveer 170 miljoen euro per jaar (ETS + non-ETS).

**ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT**
met verstand van boeren

Landbouw en klimaat

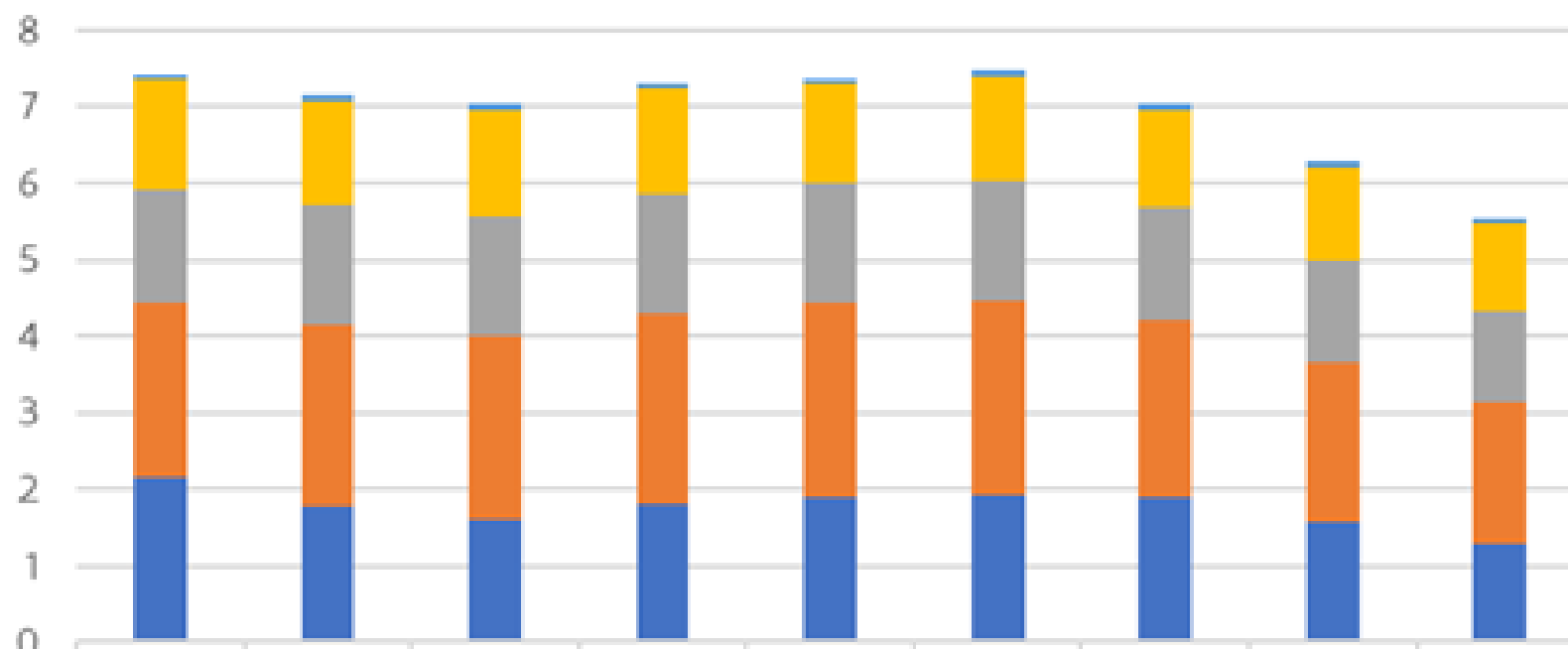
Aandeel VL landbouw-BKG
in niet-ETS sectoren: 16%
in globo 10%

Landbouw en broeikasgassen

Emissie (Mton CO₂-eq)

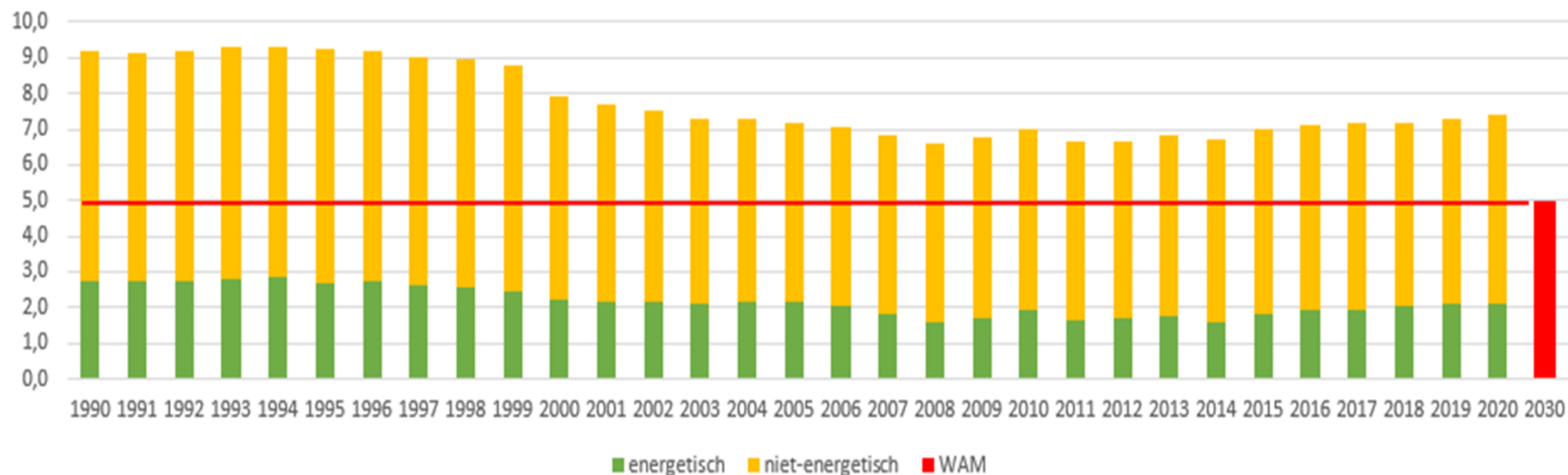

■ Ureum- en kalkgebruik	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
■ Bodem	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2
■ Mestopslag	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,3	1,2
■ Verteringsprocessen	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,3	2,1	1,9
■ Energetische emissies	2,1	1,8	1,6	1,8	1,9	1,9	1,9	1,6	1,3

**ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT**
met verstand van boeren

Broeikasgasemissies in de landbouw 1990-2020, 2030 WAM (Mton CO₂-eq)

Landbouw en broeikasgassen

- Land- en tuinbouw is zeer divers -> zeer diverse **impact door uitstoot** van broeikasgassen.
 - verbranding van fossiele brandstoffen (CO_2)
 - uitstoot van natuurlijke (biologische) emissies zoals methaan (CH_4), lachgas (N_2O).
 - biologische processen van herkauwers, maar ook bij mestopslag en -bewerking en bij bodembeheer en -bemesting
- Land- en tuinbouwer: mogelijkheden tot **reduceren impact**

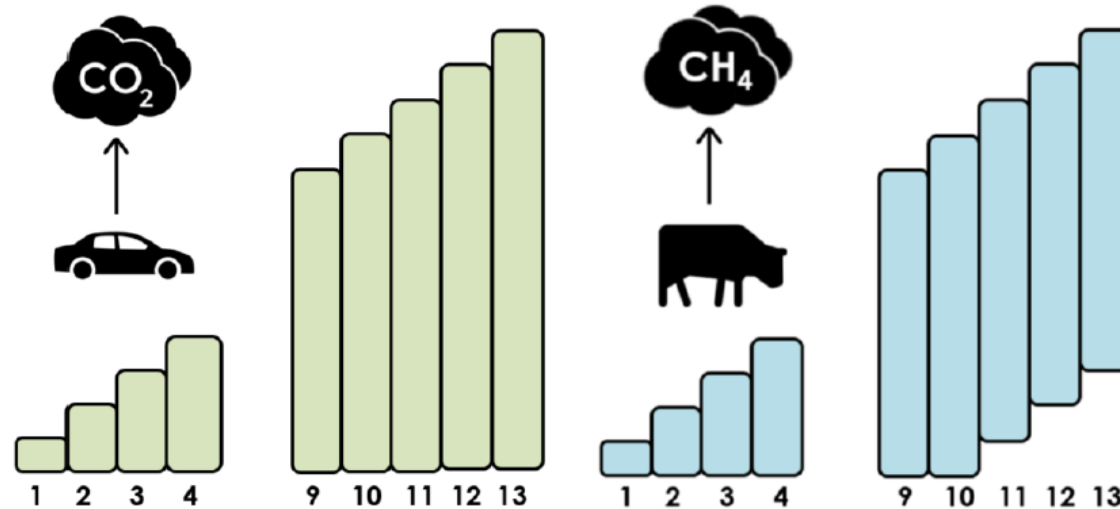

Landbouw en klimaat

- Convenant Enttherische Emissies Rundvee 2019
 - reductie -19% tov 2005
 - reductie -27% tov 2018 (groei melkveestapel na 2015)
- 3 groepen van maatregelen:
 - samenstelling en kwaliteit van het voederrantsoen (grondstoffen en voedersupplementen met een methaan-reducerend effect)
 - management op niveau van de veestapel -> hogere langleeftijd en minder jongvee op het bedrijf
 - via genetica en selectie naar dieren met een betere voederefficiëntie en een lagere methaanemissie.

Landbouw en klimaat

Bij een gelijkblijvende veestapel neemt de concentratie methaan na ca. 10-12 jaar niet langer toe door afbraak in de atmosfeer. In het geval van koolstofdioxide door bv. wagens blijft de concentratie daarentegen toenemen.

Bron: IPCC 2021 en ILVO

Landbouw en klimaat

- Landbouw heeft er zelf alle baat bij dat klimaatimpact door landbouwactiviteit beperkt blijft
- Landbouw als deel van de oplossing
 - Bodemgezondheid essentieel
 - Bodem gezond houden kwestie van gezond boerenverstand
 - Bodem als koolstofbank via “carbon-farming” (GLB)
 - Behoud herkauwers ifv circulariteit, behoud grasland (LULUCF)
 - Mest als grondstof en als energiebron

Landbouw en klimaat

- Adaptatie aan gewijzigde omstandigheden
 - teelten → verdeling → droogtetolerant en –resistent
 - O&O (cfr. ILVO)
 - NBTs (≠ of = GGO's): beleidskeuze → opportuniteiten benutten (VIB)
- Bodem als waterbuffer: koolstofgehalte ↗, bodemleven en - structuur
- Landbouw als blauwe-groene dienst?
 - verdienmodel → publieke dienst → €€€
 - klimaatuitdaging

Hoe Finance Avenue uw kijk op de dingen kan veranderen

Een koe

Een rendabele investering
in biogas

**ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT**
met verstand van boeren

Op weg naar een klimaatslimme(re) landbouw (1)

- Naar een klimaatslimme(re) landbouw via een realistisch, proportioneel en effectief traject, gebaseerd op een correcte berekening van de impact van de verschillende broeikasgassen, waaronder methaan
- Het aangescherpte reductiepad van Fitfor55 tegen 2030 en 2050 vereist in de eerste plaats ook samenhangende strategische beleidskeuzes op het vlak van (landbouw)economie, consumptie en voeding, innovatie, en handel

Op weg naar een klimaatlimme(re) landbouw (2)

- De Vlaamse landbouw- en voedingssector kan niet los gezien worden van het internationale voedselsysteem waarin ze opereert en waaraan ze door **(landbouw)economische beleidskeuzes** wordt blootgesteld.
- Het EU en Vlaams **handelsbeleid** moet ervoor zorgen dat onze klimaatexcellentie beloond wordt, zodat de in Vlaanderen geproduceerde en verwerkte voedingsproducten competitief zijn tegenover gelijksoortige producten met lagere klimaatkwaliteiten uit andere gebieden.
 - via strenge opvolging van de implementatie van multilateraal afgesproken klimaatdoelstellingen
 - via bindende duurzaamheidsclausules in handelsverdragen.

Op weg naar een klimaatslimme(re) landbouw (3)

- Het **voedselbeleid** moet ertoe bijdragen dat de vraag om voeding uit duurzame voedingssystemen toeneemt en dat voor het stijgende Vlaamse aanbod van klimaatvriendelijkere producten een correcte prijs wordt betaald doorheen de keten en door de consument, waarbij de margeverdeling een eerlijke weerspiegeling behelst van de geleverde (klimaat)inspanningen door elke betrokken ketenschakel. Het voedselbeleid moet er ook toe leiden dat de productie adequaat kan inspelen op wijzigende voedingspatronen bij de consument.

Op weg naar een klimaatlimme(re) landbouw (4)

- Het **innovatiebeleid** van de Vlaamse Regering – dat veel meer programma's en instrumenten omvat dan deze die in het landbouwbeleid zijn vervat – moet voldoende middelen voorzien om ervoor te zorgen dat de klimaatmaatregelen geen economische drempel vormen.
- De beschikbaarheid van voldoende middelen is ook nodig om, met het oog op de effectieve realisatie van de vermindering van het geheel van de broeikasgasemissies, een absolute ontkoppeling van milieudruk en activiteitsniveau te kunnen realiseren.
- De publieke ondersteuning moet, net als de doelstellingen, proportioneel afgestemd zijn op de socio-economische situatie waarin diverse (sub)sectoren zich bevinden.

Op weg naar een klimaatlimme(re) landbouw (5)

- De toewijzing van inspanningen moet correct gebeuren. De klimaatboekhouding verloopt volgens regels die zijn vastgesteld door het IPCC. Dat heeft als gevolg dat bepaalde inspanningen niet beloond worden.
- De emissiereducties komen op rekening van andere sectoren. Zo worden de emissies van aardgas dat in WKK's verbrand wordt aan de landbouwsector toegeschreven, terwijl de elektriciteit die met deze WKK's wordt geproduceerd en op het elektriciteitsnet wordt gezet niet in de landbouwsector wordt gebruikt.
- De hernieuwbare energie die de land- en tuinbouwsector produceert, komt volgens de huidige klimaatboekhouding niet volledig ten goede van de landbouwsector: het gedeelte dat op het elektriciteitsnet wordt gezet, wordt toegeschreven aan de elektriciteitssector.

Op weg naar een klimaatslimme(re) landbouw (6)

- **Faciliteren van sectoroverschrijdende samenwerking.** Dat kan kansen bieden om op kostenefficiënte wijze de koolstofvoetafdruk van de Vlaamse voedselproductie te reduceren, zonder de haalbaarheid van sectorale doelstellingen te fnuiken.
- De Europese Commissie wijst erop dat een grotere **flexibiliteit** tussen de verordening inzake landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw (LULUCF) en de verordening inzake de verdeling van de inspanningen een manier kan zijn om de stimulansen voor verwijderingen in de sector landgebruik zelf te versterken.
- De Europese Commissie stelt ook voor om niet-CO₂-broeikasgasemissies in de landbouw op te nemen in de sector landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw, en tegen 2035 een nieuwe gereguleerde sector te creëren die landbouw, bosbouw en landgebruik omvat.

Landbouw en energie(productie)

- Het potentieel voor de productie van hernieuwbare energie in de sector is groot, maar het verdienmodel is voor veel landbouwondernemingen onvoldoende aantrekkelijk. Om hieraan tegemoet te komen, dient de overheid onder meer werk te maken van het wegnemen van de knelpunten:
 - Investeer in elektriciteitsinfrastructuur op het platteland
 - Verlaag de investeringskost voor de land- of tuinbouwer die investeert in een verzwaring van het net ten behoeve van een project voor hernieuwbare energie door de kosten eerlijk te verdelen onder derden die nadien ook van de aansluiting gebruikmaken.

Landbouw en energie(productie) (2)

- Het potentieel voor de productie van hernieuwbare energie in de sector is groot, maar het verdienmodel is voor veel landbouwondernemingen onvoldoende aantrekkelijk. Om hieraan tegemoet te komen, dient de overheid onder meer werk te maken van het wegnemen van de knelpunten (3):
 - Informatie over de capaciteit van het distributienet moet eenvoudig raadpleegbaar zijn
 - Zorg voor een aantrekkelijke tarifiering van middenspanning. Landbouwers die een middenspanningscabine laten plaatsen, moeten bijkomend een hogere energieheffing betalen, waardoor de rendabiliteit van de investering in bijvoorbeeld zonnepanelen verlaagt.

Landbouw en energie(productie) (3)

- Het potentieel voor de productie van hernieuwbare energie in de sector is groot, maar het verdienmodel is voor veel landbouwondernemingen onvoldoende aantrekkelijk. Om hieraan tegemoet te komen, dient de overheid onder meer werk te maken van het wegnemen van de knelpunten (3):
 - Bied lokale en provinciale overheden een richtinggevend kader voor kleine en middelgrote windturbines door middel van een nieuwe omzendbrief.
 - Zorg voor een stimulerend beleidskader en erken innovatieve technieken die op verschillende vlakken bijdragen aan een betere toestand van het leefmilieu. (vergisting mest – elektriciteitsproductie – stikstofemissiereductie – strippen digestaat- ...)

BOER (M/V)
ZKT
RESPECT

**ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT**
met verstand van boeren